

Հինգ օրվա թերթի օրացույցը

ՄԱՅԿԱՆ, 3 ՅՈՒՆԻՍ, ԼՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ռուսական իշխանությունների հաղորդմամբ, Արդունու, Գուրբենու և Չեչնիայի այլ բնակավայրերում սեղի ունեցած թաղամասերի հետևանքով զոհվել է 36 եւ վիրավորվել մոտ 80 մարդ: Գուրբենու և ԳԼԼ համրակացանի շենքի մոտ թաղամասը է մի բեռնատար մեքենա: Չեչնիական կողմի հաղորդմամբ, այդ ակցիան իրականացվել է գրոհային-կամիկադեի կողմից: Տվյալ թաղամասը Գուրբենու և Արդուն քաղաքների միջև գտնվող լեռնային շրջանում է: Ինչպես հայտարարել է ՌԳ նախագահի օգնական Սերգեյ Յասսոբենկին, բոլոր հինգ ակցիաները գործնականում կատարվել են միևնույն ժամանակ եւ ունեն միևնույն ոճն ու ձևագիրը: Չեչնիական կողմից Մոսկվայի Ուղղուղը հայտարարել է, որ թաղամասերից զոհվել են մի քանի հարյուր ռուս զինծառայողներ: Ռուսական լրատվական գործակալությունները հաղորդում են նաև հասուկ նշանակության ջրկաթի մարտիկների և չեչնի գրոհայինների ջրկաթների միջև սեղի ունեցած անճան ընդհարումների մասին: Մինչդեռ ՌԳ ՉՈԲ գլխավոր շտաբի ղեկավար սեղի սեղակալ զենքային Մանիլովի աշխատանքային այցը Մեծ Բրիտանիա հետնազնվել է, ինչպես հաղորդում է BBC-ն, արտակարգ զբաղվածության առնչությամբ:

Հայաստանը վերականգնում է մեծ տնտեսությունների վստահությունը

ՏԻԳՐԱՆ ՀՈՒՍՏԱՆԻՅԱՆ Հայաստանում «Ինտերֆախս» սեփ. թղթակից

հասուկ «Ազգ» համար

Հայաստանի նախագահ Ռոբերտ Զոհրաբյանը բոլոր առումներով արգասավոր է համարում ԱՄՆ և Ֆրանսիա կատարած իր այցելությունները:

Փարիզից վերադարձին Երևանի «Չվարթնոց» օդանավակայանում լրագրողների հետ զրուցելիս նա մեկնաբանեց հունիսի 26-ից մինչև հուլիսի 2-ը տևած իր այցելի արդյունքները: Նախագահը կարեւորեց ԱՄՆ-ի, միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների և Ֆրանսիայի վստահության վերականգնումը Հայաստանի հանդեպ: Նա խոսեց, որ Հայաստանը լուրջ հեռանկարներ ունի այդ ղեկավարությունների հետ սնտեսական համագործակցության զարգացման համար, քանի որ ձեռք են բերվել հետաքրքիր համաձայնություններ:

«Ինտերֆախս» այն հարցին, թե Լեռնային Ղարաբաղի խնդրում որտեղով լուրջագրություն մտնում են ԱՄՆ և Ֆրանսիա կատարած այցելությունը, Հայաստանի ղեկավարը պատասխանեց, որ Ռուսաստանի, Ադրբեջանի, ԱՄՆ-ի և Ֆրանսիայի նախագահների հետ իր վերջին հանդիպումները հստակություն մտնում Հայաստանի դիրքում: «Մենք փորձեցինք առավել լուրջ ու հստակ մտնել հակամարտության լուծման հնարավոր ճանապարհները: Հայաստանը որոշակիորեն ներկայացրեց իր դիրքորոշումը ԼՂ-ի վերաբերյալ, եւ այս առումով կրկնելու հարկ այլևս չկա», ավելացրեց նա:

Ալիեւը մեկնեց Ավստրիա

ԲԱՅՈՒՆ, 3 ՅՈՒՆԻՍ, ԼՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ադրբեջանի նախագահ Ջեյդար Ալիեւը հուլիսի 3-ին մեկնել է Ավստրիա: Ադրբեջանի նախագահական թաղամասի հաղորդագրության համաձայն, նախատեսվում է 8 օրվա ընթացքում ստորագրում, ինչպես նաև Բախու-Վիեննա օդային կառույցի հիմնական հարցի շուրջ նախկին թաղամասավորվածությունների վերջնական կարգավորում: Ալիեւը Ավստրիական կողմի հետ մտնելու է նաև քաղաքացիական պատերազմի շարժման ոլորտում համագործակցության խնդիրները: Նախատեսվում է համատեղ համաձայնագրերի ստորագրում այս հարցի շուրջ: ԱՆՏ գործակալությունը հաղորդում է, որ մտնելու են շուրջ Գաբալայի հակամարտության կարգավորման հիմնախնդիրը: Սա առավել կարեւորում է Ավստրիայի ԵԱԿ նախագահությունը ստանձնելու համաձայնությունը:

Բախու-Չեչնիան խողովակաւարը կկառուցվի սեղանաբերից

ԹԻՐԿԻՆԻ, 3 ՅՈՒՆԻՍ, ՄԱՍԻՐ: Բախու-Չեչնիան հիմնական արտահանող խողովակաւարի կառուցման աշխատանքները կսկսվեն արդեն սեղանաբերից: Հուլիսի 3-ին այդ մասին հաղորդել է Վրաստանի նախագահ Էդուարդ Շեւարճանով: Մեկնաբանելով անցյալ Եւրոպայի Ադրբեջանի միջազգային գործառնությունների ընկերության նախագահ Դեյվիդ Վոլվորդի հետ Թբիլիսիում կայացած հանդիպումը Վրաստանի նախագահը հաղորդել է, որ մտնելով է Բախու-Չեչնիան նախագահի որոշակի ուղեգիծը: Նա նաև նշել է, որ աշխատանք

է սարվում կատարական նախնական նախափորձերի փոխադրման Բախու-Չեչնիան հաղորդությամբ գործող նախագահի հղորդություն ավելացնելու ուղղությամբ: Նա նաև հաղորդել է, որ Ադրբեջանական Շահ-Դեմիզ հանաւարի զազի փոխադրման համար գազատարի կառուցումը Վրաստանից դեպի Թուրքիա կավարսվի 2002-2003 թվականներին: Նա ընդամենը նշել է, որ այդ գազատարի Եւրոպայի գազատարի կառուցումը հետո դրանով նախատեսվում է փոխադրել սարեկան 5 մլրդ խմ գազ իսկ այնուհետև մինչև 16 մլրդ խմ:

Մերձ Մարգայանը կմեկնի ԱՄՆ

ԵՐԵՎԱՆ, 3 ՅՈՒՆԻՍ, ՄԱՍԻՐ: Հայաստանի ղեկավարության նախարար Մերձ Մարգայանի այցելությունը ԱՄՆ նախատեսվում է հուլիսի երրորդ շաբաթաօրվա: Ինչպես հաղորդեց ինքը՝ Մերձ Մարգայանը, հուլիսի 24-ին նախատեսվում է նաև հանդիպումը ԱՄՆ ղեկավարության նախարար Ռիչյան Զեյնի հետ: Մերձ Մարգայանը նշեց, որ անկասկած, այս անգամից կողմնակալ կեսեր ունեն ռազմական համագործակցության ոլորտում: «Դրանք չեն կարող չլինել: Հայաստան այնպիսի սարածաբանում է զգնում, որը ղեկավարեցնում է ընդունել ցանկացած կառուցողական առաջարկություններ», նշեց նախարարը: Մերձ Մարգայանը չքացած այցելության ընթացքում այն փաստաթղթի ստորագրման հնարավորությունը, որը, սակայն, ոչ մի առնչություն չունի բանակի հետ: Ընդհանուր առմամբ փաստաթուղթը վերաբերում է ողջ Հայաստանին, ասաց ղեկավարության նախարարը՝ հրաժարելով կոնկրետացնել ասածը:

ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՄԱՍԻՐ

Եւ ուղքը մեր դռանն էլ կչոփի

Վրաստանի «Եհովայի վկաները» կղիմեն մարդու իրավունքների եւ իրաւապահական դատարան

Վրացական մամուլը գրում է, թե Թբիլիսիի երկրամասային դատարանը անցնող Եւրոպայի իրաւապահական կազմակերպությանը սրվել է ազատ ընդունելու իրավունք: Վրաստանի խորհրդարանի ղեկավար Գուրամ Շարաձեն, որը ղեկավարում է հայտարարել այս աղանակավորական ազդեցիկ Եւրոպայի, ասում է, թե հարցը արդարադատությունը, եւ վրաց ժողովրդին ստանալու աղանակի գործունեությունը արգելվեց: Սակայն «Եհովայի վկաներ» աղանակի ներկայացուցիչները մտնել են «անարդար վճիռ» բողոքարկել Վրաստանի Գերագույն դատարանում

վստահ լինելով, որ բողոքարկումը իրենց համար դրական վերաբերում չի ունենա: Այս թե ինչու վրաց «Եհովայի վկաները» կղիմեն Եւրոպայի խորհրդի մարդու իրաւունքների եւ իրաւապահական դատարան, որի ծեման ձակ Վրաստանի իշխանությունները ստիպված կլինեն որոշու հասարակական կազմակերպություն արդարադատության նախարարությունում գրանցել «Եհովայի վկաներին»: Վրաստանը անցյալ աղանակի դարձել է Եւրոպայի խորհրդի անդամ, եւ, ինչպես օրեր առաջ Հայաստանը, ղեկավարվել է թույլատրել երկրի ստանալու կրոնական աղանակների ազատ գործունեությունը: Եթե Վրաստանի մի քանի հազար Եհովայի վկաները կարող են իրենց իրաւունքները

ղեկավարել Եւրոպայի խորհրդում, ապա ի՞նչը կխանգարի Հայաստանի 18 հազար «վկաներին» հրաժարվել իրենց իրաւունքներից: Դատարանը 33 Աժ խոսնակ Արմեն Սալայանի, ղեկավարվողները Հովհաննես Հովհաննիսյանի, Արմեն Ռուսաստանի, Հմայակ Հովհաննիսյանի եւ Ֆրունզե Խառասյանի ստանալուց զուտ ընդունելու, երբ մեր երկրի թույլատրեցին անդամակցել Եւրոպայի խորհրդին, կարելի է ենթադրել, որ ազգիս ընտրվելու անմիջապէս կանցնեց ղեկավարելու իրաւունքներն ու հաստատելու նրանց գործունեության օրինակաւորությունը: Եւրոպայից ենք, չէ՞:

ընթացիկ

ԵՐԵՎԱՆ, 3 ՅՈՒՆԻՍ, ԼՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ. Ամ լուսաբանությունը, ազգային անվտանգության եւ ներքին գործերի մեջակա հանձնաժողովի նախագահ Վահան Գուլիանի հայտարարեց, որ հանձնաժողովը փորձելու է իր գործունեությունը հնարավորինս քաղաքացիական դարձնել եւ լուսաբանության հարցերը լուսաբանել:

«Կուրծի ծեծող լուսաբանները սեռական» իր մեջ որոշակի կասկածներ են առաջանում:
Հանձնաժողովում մեկնում է նաեւ «Անարկտիկայի» ղեկավարի մասին» օրենքի նախագիծը: Միաժամանակ, կառավարությունում եւս նախագծի մեկնում ուղղությամբ գործում է աշխատանքային խումբ: Խորհրդարանական հանձնաժողովը կառավարության առաջարկել է համաձայնագրի: Հովանիստիանը

համաձայնություն ձեռք բերելու դեպքում հնարավոր կլինի նման այցելություններին մասնակցի դարձնել նաեւ հասարակական կազմակերպություններին եւ լուսաբանության ներկայացուցիչներին: Հանձնաժողովի ուղղության կենտրոնում են նաեւ բանակում կատարված ստանդարտները, ըստ Վահան Գուլիանի հայտարարել է «Գալոս», մինչ օրս ստանդարտները բարոնական կամ չեն բացահայտվում, կամ բացահայտվող հարցեր:

Հայաստանը վերականգնում է մեծ տնտեսությունների վստահությունը

Մեծագույնը է 1
Քոչարյանը հայտնեց, որ եկող արվարձանի մասնակցությունը է իր լուսաբանական այցը Ֆրանսիա, ինչի մասին Փարիզում հայտարարել էր նախագահ Ժակ Շիրակը: Ինչ վերաբերում է Մոսկվա կատարելի իր այցին, նախագահն ասաց, որ դրա ժամկետներն առայժմ լինելու են: Տեղի կունենան անդամայն ընթացիկ առում իրականացվելու կամ սեղաններին:

դիմի այլ դեղերում», նեցեց նա: Եթե հարց լուծվի կողմերի փոխադարձ համաձայնությամբ եւ հաստատվի խաղաղություն, ապա միանգամայն բնական է, որ ցույց կհանվեն օգուտներ:

Այցից հետո նա կարելու է համարում, որ վերջին ներառական իրադրությունների շարքում վերականգնվեց ԱՄՆ-ի, Ֆրանսիայի եւ միջազգային կազմակերպությունների վստահությունը Հայաստանի հանդեպ: Այդ երկրները, ներառյալ միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունները, կարծես թե դառնան են լուրջ համագործակցություն սկսել, մասնավորապես նկատի ունենալով, որ հանրապետությունում արդեն նմանատիպ են սնտեսական զարգացման առավել հստակ ուղղություններ:

Նրա խոսքերով, այցի ընթացքում շեշտ դրված էր սնտեսական խնդիրների լուծման վրա, եւ դրան լուծվեցին բավական արդյունավետ:

Օսկանյանը ներկայացրեց, որ Շիրակի եւ Բլիզնոնի հետ ՀՀ նախագահի գրույցների թեմաները շարքեր էին թե լՂ-ի խնդիրը, թե Երևանյան հարցերը, հայ-թուրքական հարաբերությունները եւ թե՛ սնտեսական համագործակցությունը:

Հայաստանի նախագահի սնտեսական հարցերի գծով գլխավոր խորհրդատու Վահան Գուլիանը հայտարարեց, որ Համապատասխան բանկը եւ միջազգային արժույթի հիմնադրամը կառուցված են սնտեսական օժանդակել Հայաստանին: Կարծես վարկեր, բայց շեշտը կղղվի հիմնականում անմիջական ներդրումների վրա: Երեւոյն, միջազգային կազմակերպությունները նեցե ինչ հայաստանում հարկաւարման ցածր մակարդակը:

ՀՀ լուսաբանության անդամների ընդհանուր կարծիքն այն է, որ երկրի ներառական ճգնաժամներից հետո հաջողվել է վերականգնել մեծ տնտեսությունների վստահությունը:

«Կուրծի ծեծող լուսաբանները կասկած են առաջացնում»

Վահան Գուլիանի հայտարարումն ամփոփում է իր ղեկավարած խորհրդարանական հանձնաժողովի գործունեությունը

Ըստ Վահան Գուլիանի հայտարարումի, չի կարելի մեկ արհեստագործական առումը արդյունավետ համարել, քանզի հոկտեմբերի 27-ի որոշմանը հետևողական հանձնաժողովը որոշ ժամանակով կաթվածահար էր: Առավել մեծ հարված հասցվեց ԱԺ-ին, որտեղ տեղի ունեցան դեմքեր, սակայն խորհրդարանն ուժ զսավ այն հարթահանելու:

Հանձնաժողովը հիմնականում աշխատել է հրատարակել միաժամանակ նաեւ մարդու իրավունքների լուսաբանությունն ապահովող օրինագծերի մեկնում ուղղությամբ: Հազվի առնելով այն հանգամանքը, որ հանձնաժողովում ընդգրկված լուսաբանները գերակշիռ մասն օրինաւորութեան աշխատանքի փորձ չունին, հանձնաժողովը իրեն կից ստեղծել է փորձագիտական խորհուրդ, որում ընդգրկված են 17 իրավաբաններ եւ ԵՊ, ԱՄ, լուսաբանության համակարգերի նախկին ու ներկայիս բարձրագույն մասնագետներ: Հազվի առնելով այն հանգամանքը, որ հանձնաժողովում ընդգրկված լուսաբանները գերակշիռ մասն օրինաւորութեան աշխատանքի փորձ չունին, հանձնաժողովը իրեն կից ստեղծել է փորձագիտական խորհուրդ, որում ընդգրկված են 17 իրավաբաններ եւ ԵՊ, ԱՄ, լուսաբանության համակարգերի նախկին ու ներկայիս բարձրագույն մասնագետներ: Հազվի առնելով այն հանգամանքը, որ հանձնաժողովում ընդգրկված լուսաբանները գերակշիռ մասն օրինաւորութեան աշխատանքի փորձ չունին, հանձնաժողովը իրեն կից ստեղծել է փորձագիտական խորհուրդ, որում ընդգրկված են 17 իրավաբաններ եւ ԵՊ, ԱՄ, լուսաբանության համակարգերի նախկին ու ներկայիս բարձրագույն մասնագետներ:

Նեցե, որ եթե մինչեւ տեղեկութեան կառավարությունը չներկայացնի վերոհիշյալ նախագիծը ԱԺ ԼՂ-ին, հանձնաժողովը լուսաբանութեան խորհրդարանի դաշին հանձնելու իր սեփականը:

Սեկ արվարձանը ընթացքում ԱԺ լուսաբանության, ազգային անվտանգության եւ ներքին գործերի մեջակա հանձնաժողովը գլխավորապէս է ծանալել խորհրդարանում Երևանյան մեջ զսնվող 10 օրինագծերի հարցում, որոնք ԼՂ-ին կել է եւ եզրակացություն սկսել:

Չափաւորապէս կարծիքները կարող են լինել հասարակության մեջ հավասար ստանված է: Զգանականորէ մանրամասնել, նա միայն նկատեց, որ օրէնքի մասնագետներից բացի հասարակության թերաւակաւորութեան ծեւարման հարցում իր դերն ունի նաեւ մամուլը:

Վահան Գուլիանի հայտարարած հանձնաժողովն արժանագրում է, որ ԵՊ եւ ԱՄ կառույցներում եւս կան բացողումներ: Մասնավորապէս, նա նեցե ՀՀ վարչության նախագահ Վահան Միրաղեւոյանի անարգել փախուսը եւ հոկտեմբերի 27-ի դեղերը վերջինը, ըստ նրա, վկայում է, որ Անվտանգության խորհուրդը ռեւալ գործող մարմին չէ, եւ երկրի անվտանգութեան ապահովված չէ:

Վահան Գուլիանի հայտարարեց նեցե, որ հանձնաժողովն ունի Լուսաբանութեան ընդունելության օրէն եւ հազվի սնտեսական կառուցում ընդունել է 200 մարդու: Հանձնաժողովն ստացել է 600 դիմում, որոնցից 320-ին սրվել է գրավոր, մյուսներին բանավոր լուսաբանութեան:

Նախագահ Շիրակը կարեւորեց հայ-ֆրանսիական հարաբերությունները

ՉԼՍ-ներում արդեն հաղորդվել է հունիսի 30-ին Փարիզում տեղի ունեցած ժակ Շիրակ-Ռոբերտ Քոչարյան հանդիպման մասին: Հանդիպման ավարտից հետո Ելիսեյան դաւաճում նախագահներ Շիրակը եւ Քոչարյանը հանդես եկան հայտարարություններով: Ժակ Շիրակը մասնավորապէս հայտարարեց, որ Ֆրանսիան Հայաստանի հետ ունի «վաղեմի, կարեւոր եւ շեշտաւոր հարաբերություններ»: Շիրակը Քոչարյանին շնորհակալեց Ելիսեյանի անդամակցելու առթիւ: Նա նեցե, որ իրենց գրույցի ժամանակ շեշտաւորեցին մեկնաւորային խնդիրներ, Ելիսեյանի վարչապետը-Հայաստան հարաբերությունները, մասնավորապէս Ֆրանսիայի Երևանյան նախագահության ընթացքում: Խոսել է նաեւ Միսկի խմբի անելիքների մասին, որի համաձայնագրում է Ֆրանսիան: Ժակ Շիրակը նեցե, որ երկրորդ սնտեսական հարաբերությունները կարելի է ընդունել, մասնավորապէս՝ ներդրումների ոլորտում:

Ժակ Շիրակը նեցե, որ երկրորդ սնտեսական հարաբերությունները կարելի է ընդունել, մասնավորապէս՝ ներդրումների ոլորտում:

Ինչ վերաբերում է Լեւոնյանի Դարաբաղի հակամարտության վերաբերյալ Ֆրանսիայի առաջարկություններին, ժակ Շիրակը համոզմունք հայտնեց, որ հակամարտութեան կողմերն ազելի ու ազելի են գիտակցում արդարացի լուծման անհրաժեշտությունը: «Կարծում եմ, ասիճանաբար մոտենում են լուծմանը», ասաց նա:

ԱՐՄՈՒՆԵ ԱՇՏՈՅԱՆ, Փարիզ

Թուակառուներին 5 մլրդ դրամ են տարս

ԵՐԵՎԱՆ, 3 ՅՈՒՆԻՍ, ԼՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ. Կենսաբուժական վնասարձակների ուսուցումները կանոնաւոր վերացնելու եւ դրանց վնասարձակները կանոնաւոր դարձնելու ուղղությամբ: Մասնավորապէս, փորձ է կատարվում ակտիւացնել բուժական միջոցների արդյունավետությունը, ինչպէս նաեւ ուղիղ կապ հաստատել սկալ մարդու հիմնադրամին արված մուծումների եւ կատարվող վնասարձակների մակարդակների միջոց: Հարցույթային դեղերում, Սարգսյանի խոսքերով, արդեն մոտակա 3 ամիսներ կվերացվեն բուժականների ուսուցումները, եւ կայուն նախադրութեւ կստեղծվեն կենսաբուժական բնական վնասարձակների համար:

Ըստ Սարգսյանի, ներկայումս միջոցառումներ են ձեռնարկվում բուժականների ուսուցումները վերացնելու եւ դրանց վնասարձակները կանոնաւոր դարձնելու ուղղությամբ: Մասնավորապէս, փորձ է կատարվում ակտիւացնել բուժական միջոցների արդյունավետությունը, ինչպէս նաեւ ուղիղ կապ հաստատել սկալ մարդու հիմնադրամին արված մուծումների եւ կատարվող վնասարձակների մակարդակների միջոց: Հարցույթային դեղերում, Սարգսյանի խոսքերով, արդեն մոտակա 3 ամիսներ կվերացվեն բուժականների ուսուցումները, եւ կայուն նախադրութեւ կստեղծվեն կենսաբուժական բնական վնասարձակների համար:

Թուակառու փախսականներին թողել են խավարի մեջ

Երևանի Արցախի փողոցի նրբանցքում գտնվող թիվ 10 տուն-հանրակացարանի բնակիչ թուակառու փախսականները դիմում են հասցեագրել «Ազգ» թերթի խմբագրին: Թուակառուները գրում են, որ արդեն մեկ օրից ազելի է, ինչ հանրակացարանում հոսանքն անջատված է էլեկտրաէներգիայի մեծ լուսաբանութեան: Բայց լուսաբանութեւ չի թե իրենցն է, այլ «Էլեկտրոն սարկված է էլեկտրաէներգիայի» մասնաճյուղի կողմից:

Դիմումի մեջ նեցվում է, որ հանրակացարանում արդեն երկու օրի գործում է էլեկտրաէներգիայի բաժանորդային վարձավճար, որը միջոց մուծվում է ժամանակին: Ինչ վերաբերում է միլիոնների համոզող նորահայտ լուսաբանութեւ, որի ցուցմունքի համեմատ գումարի 50 սոկոսը կիսուրի մուծել են բնակիչները, իսկ 25-ական սոկոս լուսաբանութեւ վճարել են սոցալախարարութեւ եւ փախսականների կոմիտեան: Ըստ երեւոյթի իխարանությունները թերացել են այդ հարցում, եւ այսօր տուժում են հարազաններին ու մերձակներին կորցրած 1-ին եւ 2-րդ կարգի թուակառու փախսականները:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Ֆրանսիական թարգմանություն
Հիմնադրում եւ հրատարակում
«Ազգ» թերթի ինքնաշարժ խորհուրդ
Երևան 375010, Համալսարանական 47
Ֆախ 562863, AT&T (3742) 151065,
e-mail: azg@arminfo.com

Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ՄԵՏՏԻՍԵԱՆ / հեռ. 521635

Խմբագիր
ԴԱՐՈՒՆ ԵՍԿԱՆՅԱՆ / հեռ. 529221

Տնօրէն
ՀԻՍՏՐ ՉՕՐԵԱՆ / հեռ. 529353

Համակարգչային
օժանդակում
/ 562941

Apple Macintosh
համակարգչային օժանդակում
«Ազգ» թերթի

Յուրով «Ազգին» լուսաբանելու է
Ելիսեյան չեն գրախօսում ու չեն
վերադարձում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Harzapetouian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Հոկտեմբերին Ռուսաստանը կընդունի ստառագինությունը նոր ծրագիր

ՄՈՍԿՎԱ, 1 ՆՈՒՄԲ, ՄԱՐՔ 2000 թվականի հոկտեմբերին կհաստատվի Ռուսաստանի ստառագինությունների նոր ծրագիրը, որը նախատեսված է մինչև 2010 թվականը: Այդ մասին հաղորդել է Ռուսաստանի փոխվարչապետ Իլյա Կլեբանովը, նշելով, որ 2001 թվականին Ռուսաստանը կանցնի եռամյա դասադասական դասընթացի:

Նրա ասելով, կառավարության կողմից նախատեսվող միջոցները, մասնավորապես, ստառագինությունների նոր ծրագրի ընդունումը եւ ելքի սարվա սկզբին նախատեսվող երկրի դասադասական համալիրի վերակառուցումը թույլ կտան կայունացնել իրավիճակը Ռուսաստանի դասադասական համակարգում: Կլեբանովը հաղորդել է, որ մինչև 2007-2009 թթ. նախատեսվում է ավարտել

հինգերորդ սերնդի ռազմական տեխնիկայի փորձարկումները եւ սկսել զինված ուժերի վերազինումը: Կլեբանովը նշել է, որ դա կվերաբերի ստառագինությունների բոլոր տեսակներին, այդ թվում՝ սանկերին, զրահամեխենաներին, հրետանային համակարգերին, օդուժին, ռազմածովային ուժերին՝ ներառյալ առնվազին նավատորմը: Ռազմական բարենորոգման գերակայությունը կլինեն միջուկային զայման ուժերը, որոնք, կլեբանովի ասելով, դեռ էլ թույլ չեն Ռուսաստանին անցնել բարենորոգումների ճանապարհը եւ հասնել որոշակի սենսական ցուցանիշների, ինչպես նաեւ ընդհանուր նշանակության ուժեր՝ սարժադասական հակամարտությունների ծավալման ստառագին առաջնությունը:

ԱՊՀ ռազմավորումն առաջին հերթին նշանակում էր ՆԱՅՄ փլուզման իրավաբանական ձեւակերպում: Բելոլվեժյան համաձայնագրի ստորագրումից հետո Վրաստանի ծայրահեղ ազգայնական դեկավորությունը խիստ բացասական դիրքորոշում արդարեւ նոր կազմավորված ԱՊՀ-ի նկատմամբ: Թբիլիսիում ձեւակերպվեց հասարակական կարծիք, թե ԱՊՀ-ն «արդիականացված կայսրություն» է, եւ Վրաստանի անդամակցությունը նշանակում էր ձեռք բերած անկախ դեմադրությունը կրուստ, գրում է «Նեգավիսի-մայա զագեսան»: Վրաստանի նոր իշխանությունները, որոնք երկրի դեկլարացիան են 1992 թ. հունվարին, նդասակահարմար չգտան հակառակվել ձեւավորված հասարա-

համագործակցությունը բարկացնում է Մոսկվային: Ռուս-վրացական հարաբերություններում առկա վերջին տարածքային հակասություններն ապելի ԵՄ կրում են զգացմունքային բնույթ: Փոխադարձ մեղադրանքներ են հանդիսանում փոխարեն երկու երկրները լիբերալ է համագործակցության եզրեր փնտրել, քանի որ նրանց աշխարհադավանական ԵՄ-ը լայն առումով համընկնում են: Դառաբարյան հակամարտության դասադասով Արքեպիսկոպոս Երջապակել է Գայասանը: Վրաստանը լինելով ռազմավարական դաճակիցներ, Ռուսաստանին եւ Գայասանին կադող օղակ, եւ Մոսկվայի, եւ Երեւանի համար դառնում է չափազանց կարեւոր սարած, ինչը եւ

սարածից ռուսական ռազմականությունների դուրսբերման խնդիրը: Եթե 90-ական թթ. Մոսկվային անհրաժեշտ էին արխագական եւ հարավասական հակամարտությունները, որոնք լծակներ Վրաստանին ճնշելու համար, ապա այսօր դրանք իրենց այլեւս չեն արդարացնում: Եվ Ռուսաստանը, եւ Վրաստանը խնդիրներ ունեն անջատողականության, իրենց սարածային անընդունակությունը դադարեցնելու հետ: Զեչնիայի դասադասում ուղղակի ստառագին է Վրաստանի անվասն-գոյությունը: Թբիլիսիում առավել հաճախ են անդարձադասում ռուս-վրացական հարաբերություններին, մեջբերում այն օգուտները, որ կարող է ակնկալել Վրաստանը: Ռուս-վրացական հարաբերությունները բարելա-

Թբիլիսի-Մոսկվա հարաբերություններում ջերմացում է նկատվում

Վրաստանը եւ Ռուսաստանը ռազմավարական դաշնակիցներ

կական կարծիքին, քանզի, հակառակ դեպքում, երկրի հին իշխանությունները նորերին կհամարեն Մոսկվայի դրածոներ: Այս հանգամանակն անստեղծ Մոսկվայում, ռուս ֆաղափական գործիչներն ու բարձր զինվորականությունը Վրաստանի ԱՊՀ-ից հրաժարումը համարեցին ռազմավարական մարտահրավեր Ռուսաստանին:

հնարավորություն է աշխարհի սիին օգտագործել սարանցիկ երկրի առավելությունները: Վրաստանը ջերմ հարաբերություններ ունի սարածաբանի երկու երկրների Ռուսաստանի եւ Գայասանի թեմայի թուրքի հետ: Թբիլիսիում լույս տեսնող «Չարյա վոսոկա» թերթը հիշեցնում է Ռուսաստանը վերջին երկու հարյուր տարիների ընթացքում Վրաստանը թուրքիայի հարձակումներից դասադասում համար կրգրել է 24.997 զինվոր, սվել 65.125 վիրավոր, ապա հարցնում է կարո՞ղ էր Վրաստանը դադարեցնել իր թեմակազմությունը, եթե 1801 թ. ղեկավար Ռուսաստանին, կարո՞ղ էր ֆիզիկապես դադարեցնել վրաց ժողովուրդը, եթե չլինե՞ր Ռուսաստանը:

վելու առաջին ֆայլերից կլինի Թբիլիսիում Զեչնիայի ներկայացուցչության արգելումը, որը, ըստ էության, հիմնականում կարգավորում է մահմեդական երկրներից հաղաթիվներին սեղանիդուրը Զեչնիա: Ի դեպ, գրեթե նույն խնդիրն է իրականացնում Բախլում Զեչնիայի ներկայացուցչությունը: «Իզվեստիայի» Տվայլներով, Թբիլիսիում Զեչնիայի ներկայացուցչության անձնակազմը 40 մարդ է, որոնք հրատարակում են թերթեր, սարածում աղաթեղակազմություն, ինչը որոշեց «արտադրանք» օգտագործում են վրացական դասադասական լրատվամիջոցները:

Չարավոսական եւ արխագական խնդիրներում Մոսկվան զրավեց հակավրացական դիրք, իյուսիսկովկասյան, այդ թվում եւ վարձու չեչեն մարտիկները ռուսների հրահրումով առանց դժվարությունների ներխուժում էին Վրաստանի սարած: Գեոսայում, երբ երկու ճակատներում էլ դասադասը դադարեց, Մոսկվան մեղմորդությամբ չկարողացավ մեղայն կեցից տեղաբերել խնդրի խաղաղ կարգավորումը, ինչը ստիպեց դասադասական Թբիլիսիին թեմայի դեմոի ՆԱՏՕ՝ հույս ունենալով Գյուսիսասլանյան դաճիկի օգնությամբ վերականգնել երկրի սարածային անընդունակությունը:

Անցյալ տարի ապրիլին, երբ Վրաստանը դուրս եկավ Կոլեկիվ անվան ռազմական դաճակիցից (ԿՄԴ), ֆաղափագները կարծիք հայտնեցին, թե Թբիլիսին վերջնականապես ճեշել է արտադրանքային կազմակերպությունը՝ Արեւմուտք, ՆԱՏՕ: Գալանայի եր Վրաստանի իշխանությունների մտահոգությունը «ԿՄԴ-ը նման ձեւով չի կարող աշխատել հոգուս Վրաստանի» ակնարկելով Արխագայի եւ Գալանայի Օսիայի խնդիրը, Արխագայում եւ Արխագայում ռուսական զորքերի առկայությունը: Սակայն ԱՊՀ վերջին մուկովյան զագաթողովը, Պուսիկ-Շեարդանան հանդիպումը, ապա դրան հաջորդած Շեարդանանի հայտարարությունը, թե «Ռուսաստանն ԱՊՀ նկատմամբ նոր դիրքորոշում է որդեգրել», ցույց են տալիս, որ Վրաստանը Ռուսաստանի հարաբերությունները մտնում են նոր իրատեսական փուլ: Թբիլիսին նախկինի նման խիստ ձեւով չի դնում երկրի

թեմայի հետ: Սակայն լիբերալ Մոսկվայում Անդրկովկասում: Մոսկվայում եւս զիսակցում են, որ Կոլկասում ազդեցությունը դադարեցնելու համար բավարար չէ Երեւանի հետ համագործակցությունը: Ելնելով աշխարհադավանական սարական դաճակներից, Վրաստանը չի լիցիվականացնի եւ զովագրի վրաց-թուրքական հարաբերությունները: Արեւմուտքի եւ Թուրքիայի հետ համեմատաբար չեզոք ֆաղափականությունն ազդակ կլինի Թբիլիսի-Մոսկվա հարաբերությունների զարգացման համար:

ԹԱԹՈՒՆ ՆԱԿՈՅԵԱՆ

Պատանական Թբիլիսին փորձում է արխագական հակամարտությունը կարգավորել խաղաղ ճանապարհով

Լեոնային Դառաբաղի եւ Արխագայի հակամարտությունների նմանությունները ինչ չեն: Քիչ չեն նաեւ սարքերությունները, սակայն երկու դեպքում էլ ճգնաժամի կարգավորման համար առաջարկվում է միեւնույն բանաձեւը՝ «ընդհանուր թեմություն», ձեւակերպումով: Եվ Արխագայի երկրի, եւ Մուխումին ՏՐԿ-ում են լայն լիազորություններ, սակայն, միեւնույն ժամանակ, դաճակներում է Արքեպիսկոպոսի եւ Վրաստանի սարածային անընդունակությունը:

Անցած ԵՄ-ը վրացական դասավորությունը հասուն համեմատաբարություններով նախարար Մախազ Կակաբաձեի գլխավորությամբ Մուխումում բանակցություններ վարեց Արխագայի իշխանությունների հետ: Վերադասումով Թբիլիսի, որն Կակաբաձեին հայտարարեց, որ հավասում է վրաց-արխագական հակամարտության խաղաղ կարգավորմանը: Վրացական

դասավորությունը չի հանդիպել Արխագայի նախագահ Վլադիսլավ Արձիբային, քանզի «կողմերը դասադաս չեն եղել նման մակարդակով բանակցություններին, նախադասում վերականգնվածություն չի եղել»: Միեւնույն ժամանակ, Կակաբաձեին չի բացատրել վրաց-արխագական բարձր մակարդակով հանդիպում հուլիսի 11-ին՝ ՄԱԿ-ի հովանու ներքո: Տեղեկացնենք ԼՂ հակամարտության կարգավորումը ԵՄ-ում: Մուխումում մնալ են ԵՄԿ Միսկի խմբի ԵՄ-ում: Վրաստանի հարաբերություններում, արխագականը ՄԱԿ-ի կողմնակցությունը խորհրդի:

Նախարար Կակաբաձեի հաղորդմամբ ՄԱԿ-ը արխագական հակամարտության կարգավորման համար դասադաս է փաստաթղթի նախագիծը, ըստ որի Արխագայի ամենաբարձր ինքնավարության մնալու է Վրաստանի կազմում: Գալանայի անընդունակ վրաց-ուսական հարաբերություններում նշանակող բարելավումը, չիթեք է բացատրել, որ Մոսկ-

վան արխագական ճգնաժամի կարգավորման խնդրում կրոնի համեմատաբար անկողմնակալ դիրքորոշում եւ սկզբունքներն դեմ չի լինի ՄԱԿ-ի կողմնակցությունը խորհրդի առաջարկությանը:

Վրաստանի դասադասության փոխնախարար Ջոնի Փիրցիսլավիչիին օրեր տեղեկացրեց, թե 2004 թ. վրացական բանակը 27 հազարից կկրճատվի եւ կդառնա 12-13 հազար: Գիտողների կարծիքով, վրացական բանակի բվաճանակի կրկնակի կրճատումը դաճակներում է երկու հանգամանակով, անուղղակի ակնարկ, թե Թբիլիսին կողմնակցի եւ արխագական հակամարտությունը խաղաղ ճանապարհով կարգավորելու, եւ Վրաստանի ծանր սոցիալական իրավիճակով: Առավել հավանական է թվում վերջին սարքերակը, Վրաստանի միայն արտադրանքը կարգավորում է ավելի քան 2 մլրդ դոլար:

Ցույցեր Մսկարայում, Մսամբուլում եւ Միվասում

Հուլիսի 2-ին թուրքական 3 ֆաղաթներում տեղի են ունեցել մեծ ցույցեր ռեզիստելու այն մտավորականների հիգասակը, որոնք զոհվեցին 1993 թ. Սիվաս ֆաղաթում կատարված արյունալի իրադարձությունների հետեւանով: Այս առնչությամբ ներկայացնում ենք BBC-ի Մսամբուլի թղթակցի հաղորդագրությունը, որը լույս է սփռում կարեւոր այլ մանրամասնությունների վրա նույնպես:

Սիվասի դեմոստրից 7 տարի անց հազարավոր ալավիներ, ծախակողմյան արմիրություններ, կազմակերպություններ եւ կուսակցություններ ցույցեր են կազմակերպել Անկարայում, Մսամբուլում եւ Միվասում, որտեղ 1993 թ. հուլիսի 2-ին տեղի էին ունեցել սարսափելի դեմոստրացիաներ: Իզվեստիայի թղթակցի հաղորդմամբ, սոցիալական 37 գրողներ, հրատարակախոսներ եւ բանաստեղծներ: Վերջիններս Սիվաս էին ժամկետով մասնակցելու ալավիներին (իսլամի մի ծյուրի հետեւորդներ՝ Ա. Ս.) ամենամյա, ծախակողմյան միջոցառմանը: Այն ժամանակ, իսլամական ծայրահեղ խմբավորումների հրահրմամբ, ամբողջ գրեթե եւ այրել էր այն իյուրանոցը, ուր գտնվում էին այդ մտավորականները:

Իսկ անցյալ հունիսի կեսերին թեմակազմական անվասնություն դասարանն այդ դեմոստրացիան մեղադրողներից 33 հոգու նկատմամբ մահադատության դատաճիռ էր կայացրել, իսկ այլ 30 մարդու արժանացրել 3-25 տարվա բանտարկության:

Ցուցարարները կառավարությանը կոչ էին անում ժամադրելու իսլամական ծայրահեղ խմբավորումների դեմ, որոնք դասադասականություն են

կրում ալավիների եւ սուննիների միջեւ եղած դավաճանական եւ միջամայնային թեմակազմի համար: Նրանք իշխանություններից դաճակներում էին նաեւ անհրաժեշտ օրենքներ ընդունել՝ ալավիների կրոնական լիարժեք իրավունքները ճանաչելու վերաբերյալ, որոնցից իրավահավասար լինեն սուննիների հետ:

Ցույցերի ժամանակ անվասնություն ուժերը խիստ միջոցներ էին ձեռնարկել, բայց առանց միջամտության խուսափելով դրա վստահավոր հետեւաններից: Բանն այն է, որ վերջերս եվրամիության դասադասականներ էին հանդիպել ալավիների կազմակերպությունների առաջնորդների հետ, ինչը թեմ նկատումների թեմա էր դարձել մի ԵՄ-ից ի վեր եւ դասադասական Թուրքիայի արտոնադասարարության եւ բանակի կողմից, որոնք դա բնութագրել էին եվրամիության բացառապես վստահավոր միջամտություն Թուրքիայի վրա: Այդ հանդիպումը կարող է նշանակել, որ եվրոպական կառույցները եւ մայրաքաղաքները թեմա որդեգրեն Թուրքիայի 2,5 մլն ալավիների դաճակները:

Ա. Մ.

Հույն դասադասականները ընդունել են ժողովրդի ուղղափառությունը

Հույնաստանի կառավարության եւ ուղղափառ եկեղեցու միջեւ սարածայնություն է ծագել ինճուրյան վկայականների առնչությամբ: Վարչապետ Կոստաս Միմիսիսի խորհրդակցություններից ոչ մեկը չէր կանխատեսել, որ երկրի ֆաղաթների ինճուրյան վկայականներում դավանանքի նշանակությունը կարգադրությունն այդքան կգայացնի եկեղեցականներին վերաբերվելով թեմության եւ եկեղեցու հին վեճը: Հունաստանում, որի բնակչության 97 տոկոսն ուղղափառ է, եկեղեցու եւ թեմության բաժանումը փաստորեն երբեք չի ունեցել:

Չանալով սերացնել եվրամիության մյուս երկրների եւ Հունաստանի կաղեր, վարչապետ Միմիսիսը տեղի է աշխարհադասական կրոնական փորձաքննությունների կարողություններին, մահմեդականների, հրեաների ճեւանը, որոնք դաճակներում են ինճուրյան վկայականում այլեւս չնեւ դավանանք: Մինչդեռ Հունաստանի նախորդ վարչապետները քանիցս հետաձգել էին այդ որոշման ընդունումը:

Կառավարության հրամանագրի հրատարակումից հետո հույն ուղղափառ եկեղեցու դասադասական խորհուրդը բողոքի ցույցեր կազմակերպեց Մալոնիկում եւ ապա Աթենքում: Ժողովրդի սերը վայելող հովվապետը, որին ոման ազգայնական են համարում, եվրամիությանն անդադար մեղադրում է այն բանում, որ վերջինս Հունաստանին դրդում է ուրանալ իր դասադասական արմատները: Չրանսիական «Պուեն» հանդեսը գրում է, որ իր գործողություններով դասադասական թեմական հայտնվում է ֆաղադական ոլորտում: Անկախ ամեն ին-

չից, հովվապետը Հունաստանում ամենահեղինակավոր անձնավորությունն է: Մալոնիկում ցույցի հավաքված բյուրավոր հավասարակները ռեզուրթայամբ ընկալեցին նրա հետեւյալ խոսքերը. «Մենք նախ հույն ուղղափառներ ենք եւ ապա միայն եվրոպացիներ»:

Չանագան իրավադասականների աջակցությունը վայելող վարչապետ Միմիսիսը Եվրոպայում, բայց առայժմ չի ուզում նահանգել: Այդուհանդերձ, եկեղեցու եւ թեմության համաձայնությունն անխուսափելի է թվում, այդ են դաճակներում 10 մլն հավասարակների ԵՄ-ում:

Պ. Է.

Պ. Տ.

Տոն, որ ասար օր մեզ հետ էր Ավստրիացի վիեննական երաժշտության փառասունը

Շաբաթ, հուլիսի 1-ին «Արամ խայաս-
րյան» համերգատրահում Շայասանի
ֆիլհարմոնիկ նվագախումբը Լորիս
ճգնավորյանի ղեկավարությամբ կա-
սարեց Քեթիվեյնի 9-րդ սիմֆոնիան
մասնակցությամբ ավստրիացի երա-
ժիշներ Դոննա Էլենի (սոպրանո), Ուլ-
րիկե Փիլիբեր-Սեֆեթի (մեցցո-սոպրա-
նո), Թոմաս Չիզվալդի (սենոր), Պաուլ
Մոյն Էդելմանի (բաս): Սա փաստորեն
վիեննական երաժշտության փառասո-
նի եզրափակիչ ակորդը դարձավ:
«Ավստրիացի երաժիշտ» ծագող երգա-
նակներում հունիսի 16-ին մեկնարկած
այս փառասունը այս անգամ մեծ հա-
ջողությամբ: Չնայած երեւոյան տա-
րին, երաժշտաբեմերի կանոն դա-
մած անսարքերով, Լորիս ճգնա-
վորյանն այս անգամ եւս կարողացավ
իր համերգները կազմակերպել լեւի-լե-
ցուն դահլիճներում: «Ազգի» քրթակ-
ցի հետ խոսելիս մատերուն ասաց.
«Շատ մարդիկ չէին կարողանում ներ-
կա լինել համերգներին, սեղ չկար: Մի
ֆանի հարյուր հոգի համերգները
կանգնած էին ունկնդրում... այսօր
խանդավառությամբ սեռած չեմ, հաս-
կաղիս երեսասարդության կողմից:
Այսօրիսի դժվար դարձանք, որ
մարդիկ գալիս էին, խոսում է մեր ժո-
ղովրդի հոգեկան հարստության մե-
ծակույթային բարձր ճաշակի մա-
սին»:

Ս. Վ.

Օհան Գուրյանը կրկին հիացրեց Կասսուրիացի Անսոն Բրուստերի 5-րդ սիմֆոնիան

Ավստրիացի նշանավոր կոմպոզիտոր Ան-
սոն Բրուստերը ծնվել է 1824 թվականին,
Լինց քաղաքի մոտ գտնվող Անաֆեյզեն
գյուղում, գյուղական ուսուցչի ընտանի-
քում: Հայրը, որ միաժամանակ ծխական
եկեղեցու խմբավարն ու երգչոճակա-
րն էր, եղավ երաժշտության նրա առաջին ու-
սուցիչը:

13 տարեկանում Բրուստերը ընդունվում
է Սուրբ Զյուրիանի վանքի երգչախումբ:
1844-ին, ավարտելով ուսուցիչների դա-
սընքացությունը, որոշեց գյուղական ուսու-
ցիչ աշխատել Կինդսխազե և Կոնս-
տանց գյուղերում: Գյուղական կյանքը
նրան հնարավորություն է տալիս շփվել
ժողովրդական երգերի և դրամատիկ մեղե-
դների հետ, որը խոր տպավորություն է
բողոքում նրա հոգում: 1845-ին Բրուստե-
րը ուսուցչի է երգչոճակալի դասուսու-
ցում և ստանձնում Սուրբ Զյուրիանի վանքում,
1856-ին երգչոճակալի աշխատանքի
ստանում Լինցում: Այս բոլոր տարիների
ընթացքում Բրուստերը աշխատանքի հետ
մեկտեղ խորապես ուսումնասիրում է
հարմոնիան, կոնստրուկցիան, ինչպես
նաեւ Բախի, Հայդնի, Մոցարտի, Քեթի-
վեյնի, Վագների ստեղծագործությունները,
որոնցից ավելի ուշ, իր խոսքերով ասած՝
իրավում ունենա լրջորեն զբաղվելու սե-
փական ստեղծագործությունների կա-
սարանք:

Մինչեւ իր առաջին սիմֆոնիայի ստեղ-
ծումը 1866 թվականը, Բրուստերն արդեն
մի ֆանի խոսք ստեղծագործությունների
(նախերգանքներ, Ռեկվիեմ, Հանդիսավոր
դասարան և այլն) հեղինակ էր: Այնու-
հետեւ նրա ստեղծագործության հիմնա-
կան ոլորտը դառնում է սիմֆոնիկ ա-
վեստը: 1868 թվականին Բրուստերը հաս-
տատվում է Վիեննայում, որտեղ դասա-
վանդում է կոմպոզիտոր Գուրյանի, համալ-
սարանում, աշխատում դասախոսական մա-
սնուսում որոշեց երգչոճակալի:

1871 թվականին նրան ընդունում է
Կոմպոզիտորի կոլում: Բրուստերը մինչեւ իր
կյանքի ավարտը 1896 թ., արդեն վիեն-
նայում, միայն հազվադեպ համերգային
երգչախումբներում մեկնելով Լոնդոն,
Փարիզ, Քեթիլեյն, որտեղ նա հանդես էր
գալիս որոշեց երգչոճակալի: Ինչպես
խոսողական սիմֆոնիաներից բացառելով,
նա գրել է ինը սիմֆոնիան, որոնցից ա-
ռավել հայտնի են 4-րդը և 7-րդը (տանտ
արդեն հնչել են հայաստանյան բեմերից):
Նրա ավագ ժամանակակից Վագները, ո-
րին Բրուստերը նվիրել է իր 3-րդ սիմֆո-
նիան, ասել է «ես միայն մեկին գիտեմ,
որ մտնում է Քեթիվեյնին: Դա Բրու-
ստերն է»:

Կոմպոզիտորը իր սիմֆոնիաներում
մշակել է յուրահատուկ սիմֆոնիկ կոն-

ցեղից: Բրուստերի սիմֆոնիաները, ո-
րոնք մեծածավալ ստեղծագործություն-
ներ են, կարծես կերտված լինեն միասար
նյութից: Դա խոսում է կոմպոզիտորի
մտադրանքն ամբողջականության մա-
սին: Բայց այդ միաստեղծության հետ առ-
կա է վառ արտահայտված կերպարների
կոնստրաստությունը: Լինցում կարողիկ
դաստիարակության և խորը հավատի
սեր մարդ, Բրուստերի ստեղծագործու-
թյունները ողորկված են հոգեւոր փիլիսո-
փայությամբ, որն էլ դժվար ընկալելի է
դարձնում նրա երաժշտությունը: Եվ դա-
ստիական չէ, որ կոմպոզիտորի կենդա-
նության օրով անգամ խոսք նվագալար-
ներ խուսափում էին նրա ստեղծագոր-
ծությունները ներստել իրենց նվագա-
ցանկերում: Օրինակ, 5-րդ սիմֆոնիան
կասարվել է ստեղծագործության ծնե-
րից 23 տարի անց միայն: Եվ միայն գրե-
թե մեկ դար հետո՝ 1997/98 թթ. համեր-
գաբեմում այն Շայասանում առաջին
անգամ հնչել Լորիս ճգնավորյանի ղե-
կավարած Շայասանի ֆիլհարմոնիկ
նվագախմբի կասարանք:

Հունիսի 29-ի կասարումը երկրորդն է:
Այս անգամ Բրուստերի այս բարդ ստեղ-
ծագործությունը, որի ունկնդրումը դա-
հանքում է ոչ միայն գաղափարների,
այլեւ մեկի լավատություն, նորովի,
միայն իրեն հասուկ վարդիտությամբ
մասնուցեց ՀՀ ազգային ռադիոյի «Օհան
Գուրյան» սիմֆոնիկ նվագախումբը, գե-
ղադասական ղեկավարի Օհան Գու-
րյանի ղեկավարությամբ: Համերգն իս-
կաղիս իրադարձություն էր և պար-
տաճակալի աշխատանքում, որի վկայու-
թյունն է ոչ միայն լեւիլեցուն դահլիճը,
այլեւ համերգից հետո ավանդ յուրֆե-
կուկա երաժիշտների խոսքերը:

Ս. ՄԵՆՈՒՅԻՆ

Ազակցություն Նուրարաշենի մանկասանք

Եյ-Ես-Քի-Սի քանկ Շայասան ՓՔԸ-ն
հրավիրել է Նուրարաշենի մանկասան-
քի Շայասանի ֆիլհարմոնիկ
նվագախմբի 2000 թ. հուլիսի 1-ին
կայանալի համերգին հետեւելով Շա-
յասանում կրթության եւ երեխաների
գարգացման ուղղված ծրագրերին ա-
ջակցելու վերջին 4 տարիների իր ա-
վանդությից: Այսպես 1996 թվականից
քանկն աջակցում է Նուրարաշենի
մանկասանքը: Առաջին լայնից էր
մանկասանքը մեզանք նվազեցրելով
զեռուցման համակարգի սեղադրումը:
Քանկը բարունակ աջակցում է ման-
կասանքը վերջին 4 մեծերի ընթաց-
ում վճարելով ջեռուցման բոլոր
ծախսերը: Վերջերս քանկը մանկասան-
քի ուսանողներին սրամաղրեց ստորա-
յին կոնիկներ:

կարան չստանալի: Բնակարան ստա-
ցա, մուսաս փախավ...»:

«Ֆրունզն ուրի՜ց էր», ասում է գեղանկարիչ Գարու Տոլստոյանը

«Ֆրունզը... Ֆրունզն ուրի՜ց էր...
Մի ֆանի անգամ եկավ, ինձ վերցրեց,
ասաց. «Գարու, արի գնանք, ինչ
հյուրասիրելու եմ ռեստորանում»: Դե,
Լենինականից եկած, հանրակացա-
րանում ամբողջ տեղ էի: Նրան փող
որտեղից: Բայց ինձ սանում էր «Երե-
ւան» ռեստորան, բացօթյա մասում
նստում էին: Մասուցողից մի շիշ
«Ջերմուկ» էր ուզում: «Ջերմուկը»

Մեր Սկրչյանի հետ ծանոթ
եղա նրա երկրային կյանքի
վերջին երեք տարիներին,
թեւեւ նրա արվեստի երկրորդ
նստել, վեր են կացել, գրուցել, ինձ
է խոսել, իր մասին են խոսել: Բայց
ամեն անգամ իր մասին գրելիս ան-
դաման հիշում եմ նրա լավագույն
բարեկամներից մեկի՝ Գեորգի Մա-
յանի խոսքը. «Ես գիտեմ, որ Ֆրուն-
զիկի բոլոր տեսակի դերասանական
գյուտերը ծնվում են նրա հոգու դա-
հետից, մի դաժնեւս, որտեղ նա մա-
նուկ հասակից տղավորվող, զգա-
յուն, խելացի երեխան, երեսասար-

Մեր փրկում է ամեն մեկին եւ ամեն ինչ

Մի ֆանի շքրիս Մեր Սկրչյանի դիմանկարի համար

դը կուսակցի է, կուսակցի է եւ այժմ
ծայրորեն ծախսում է իր արվես-
տում... Համոզվելու համար թող
կասկածողը գրուցի Ֆրունզիկի
հետ, թող լսի նրա մանկության
դասուցությունը, լսի նրա դասու-
թյուններն իր հոր մասին, մոր մա-
սին, կյանքով ու զգացմունքներով
լի գունդեցիների մասին, լսի ու չնո-
սանա նայել Ֆրունզիկի մի փոքր
խոնավացած լուրջ այբերին»:

դում էին սեղանին ու... Կես ժամ
հետ սեղանը ճկվում էր կոնյակնե-
րից, օղիներից, խորովածներից,
խաբալաններից... «Օ՛-99»-ը նոր էր
նկարահանվել, եւ Ֆրունզը երեւ-
նում ու Շայասանում ամենաճա-
նաչկած արտիստներից մեկն էր, Գար-
սեւանն էր իր սակառիկով, իր բարի,
լուսավոր միասնությամբ: Ժողովու-
րը Ֆրունզին սիրեց հենց էն զլխից...
Մեր սեղանին էնդիսի՜ մարդիկ էին
նստում, էնդիսի՜...»:

«Նա քնական, անգին ֆար էր», ասում է արվեստաբան Տերիկ Իզիթյանը

«Հայկական թատրոնում եղել են
հանճարներ, ասեմի Վահրան Փա-
փազյանը, Հայրապետ Ներսիսյանը... Ի-
րոք, հանճարեղ են... Մեր սերնդից
Ֆրունզիկ Սկրչյանը... Ես համա-
րում եմ, որ Ֆրունզիկ Սկրչյանը
քնական, անգին ֆար է, ինչպես
ուսանողի մոտ Շուկլիցը: Կան մար-
դիկ, ովքեր հենց սաղանդավոր ծն-
վում են: Կան մարդիկ, որ դառնում
են ճանաչված, իրենք իրենց դարձ-
նում: Ֆրունզիկն իր ունեցածով
ժառանգել էր, ֆան կարողա-
ցավ դառնալ...»:

«Ես մեծերի կողմից եմ եղել», ասում է ինքը

«Իմ բախյալը բերեց. ես մեծերի կող-
մից եղա: Ու նրանք մեծ էին ոչ միայն
իրենց գործում, այլեւ ամեն ինչում: Ա-
մենյանը ջուր էր խմում արտիստ էր,
մեծ արտիստ: Փափազյանը փողոցով
անցնում էր թափակակալը ծոցազր-
դանում մեծ էր... Ամենյանը կարող էր
ամբողջ ներկայացում նորից բեմադ-
րել, եթե մի ուրիշ, ավելի սաղանդա-
վոր արտիստ էր գտնում: Այդպես եղավ
«Մոսկաւա» կամ «Ղազարը գնում
էր դաստիարակ» դերակերպում... Մեծ
Հայրապետ Հայրապետ Ներսիսյանը, խո-
նարի լսում էր Վահրան Փափազյա-
նին, երբ վերջինս իրեն որոշ նկատ-
րություններ էր անում «Կենդանի
դիակ» ներկայացումից հետո... Խո-
նարի լսում էր... Բա ինչպե՜ս... Չէ՜ որ
Վահրան Փափազյանն էր ասողը:
«Սեբեղ ասելով ինքնուրույն լավ
քանի կհասնես, լավ քան կվերես:
Բայց միայն սերն է, որ փրկում է ա-
մեն մեկին, փրկում է ամեն ինչ... Սե-
բեղ հիմա մի ինչ դակասել է... Գուցե
ժառանգել էր ինչ դակասել է... Մարդը
լայլում է փողո-
ցով, ժողովում է, ուրախ է, գոհ է ինձ
իրենցից, հոգաւ է իրենով ասում են գո-
տոգ է... Չէ, գոտոգ չէ, լավ բան է ա-
րեւ, լավ բան է մտածել՝ ինձ իրենով
գոհ է... Մարդու ղեկ է կարողանալ
սիրել: Դժվար է, բայց ղեկ է սիրել:
Այլապես ամեն ինչ անիմաստ է դա-
նում...»:

Ինձ այդպես արդեն միջոց սիրելով:
Եթե ուրիշ ոչինչ արած չլիներ (այդդու-
րի բան չի լինում), ֆրանսիացի դրա-
մատուրգ Մարտի Պանիոլի «Հագրու-
սիւն կինը» ղեկիսի բեմադրությունում
այս խոսքերի հաստատումը կլինեին, զ-
խավոր հերոսի էմբլեմի դերակասա-
րումն առավել էր:

ՍԵՐՊԵՏ ԳԱՆՈՒՅԻՆ

«գող» էր: Ելնում էր շալակա եւ ստի-
ղում, որ իրեն 7-րդ դարից սանեմ
Չորի մայր: Տանում էի... Վերջերս
մեր այս խոսակցությունը 1992 թ.
հունիսի 26-ին, ուրբաթ օրը. Ս. Գ.)
մեկը եկավ, ասաց. «Քարե,
Ֆրունզ, ես Տուրքն եմ»: Ասացի.
«Լսի, եղ ինչի՜ էիր ելնում շա-
լակա...»: Թատրոն էր, ամեն ինչ թա-
րոն էր... Ու էր դասուցող, որ գնա-
ցի Տեֆուսի ակումբ: Շատ դերեր ու-
նեի սխուր, ուրախ հերոսներ: Բայց
ինչ խաղում էի, մարդիկ ծիծաղում
էին: Բեմ ու դահլիճ իրար էր խառն-
վում, իսկական թատրոն էր դառ-
նում...»:

Իր ծնունդը

...Ուրեմն խոսեւ, աշխարհում Ամե-
րիկայի Միացյալ Նահանգներ դե-
տրոնում գոյություն ունի: Երկիր է, է-
լի: Բայց նաեւ անսովոր: Ու եւ երկ-
րի անսովորությունն էն է, որ երկար
ժամանակ փորձում էր աշխարհում
ճանաչված դառնալ, չէր դառնում:
Ամեն ինչ անում էր չէր դառնում: Ու
երբ եւ երկրի մեծամեծներն իմա-
ցան, որ 1930 թվականի հուլիսի
4-ին Մեր Սկրչյանի ծննդյան օրն
է, իրենց համար անկախության օր
հնարեցին, սկսեցին մեծ հուլիսի
4-ին: Ու եւ դասուցողը հայտնի
դարձան բոլորին...

Իր մանկությունը (դասում է եղբայր Կինոսեմիյան Ալբերտ Սկրչյանը)

«Հայրս Մուսեղը, մեծից էր, մայրս
Աննանը, վանցի: Որք են մնացել:
Բերել, սեղավորել են Լենինական-
ում: Տեֆուսիում աշխատելու ծա-
նոթացել են, ամուսնացել: 1930-ին
Ֆրունզն է ծնվել, 7 տարի հետո ես:
Պաղ ու սառ չենք հիշում: Մեր ազ-
գանունն է՝ Սկրչյան, դառնալու ան-
ունից էր գալիս Սկրչի... Պատե-
րազնի սարիներին գնում էին շու-
կա, մեղր փախցնում, խում այլնե-
րիս: Ֆրունզը երգում էր, ես, տղա-
կը վզիցս կախ հաց հավառում:
Հայրս, մեծից մարդ, հաց հավառող
երեխեղն չէր սիրում: Ու մեզ սեսնե-
լով, ետեւերիցս մի դաժնեւսի մի
բանկա ցորեն: Մութ էր, չիմացավ,
որ մեմ էի: Հետո սանն իմացավ...
Բանկան տուն ինձ բերել... Դժվար
մանկություն են ունեցել, չենք ու-
զում հիշել... Մայրս առավոտից իր-
կուն աշխատում էր, հայրս չկար, դա-
սել, ախարել էին Նիմոնի Տազիլ...»:

Իր մանկությունը (դասում է ինքը)

«Ղազարը գնում էր դաստիարակ...
Ներկայացման ժամանակ այսօրիսի
սեսարան կա, երբ դաստիարակը մա-
ղուն դասի՞ժ է սահմանում, եւ դա-

Մարզական

ԵՎՐՈ-2000

Ֆրանսիայի հավաքականը՝ Եվրոպայի չեմպիոն

Ավարտվեց Եվրոպայի հերթական 11-րդ առաջնությունը: Հազարավոր մեդալակիրները չեմպիոնի կոչումը նվաճեց Ֆրանսիայի հավաքականը, որը չափազանց զբաղվելու դրամատիկ դարձավ առավելության հասավ Իսպանիայի հավաքականի նկատմամբ:

Ֆրանսիա-Իսպանիա՝ 2-1 (0-0, 1-1): Ռոսերոյան, «Դե Կուիդ» մարզադաշտ, 2 հուլիսի: 50 հազար հանդիսական:

Ֆրանսիա Ֆարինե Բարեզ, Բիսան Լիգարազյու (Ռոբեր Պիրես, 86), Լորան Բլան, Մարսել Դեսայի, Լիլիան Տյուրամ, Պասիլ Կիեյրա, Դիդիե Դեսան, Յուրի Ջորկաեֆ (Դավիդ Տրեզեգետ, 75), Զինեդին Զիդան, Թիերի Անրի, Բրիստիան Դյուգարի (Սիլվեն Կիսո, 57):

Իսպանիա Ֆրանչեսկո Տոլդո, Պաոլո Սալոցինի, Ֆարինո Կանավարո, Ալեսանդրո Նեսաս, Մարկ Յուլիանո, Դեմետրիո Ալբերտինի, Լուիջի դի Բյաչչո (Մասիմո Ամբրոզինի, 66), Զանուկա Պետտինո, Սեբաստիան Զիտո (Ալեսանդրո դել Պիեռո, 54), Ֆրանչեսկո Տոստի, Մարկո Դելվեկո (Վինչենցո Գոլոբեցի, 86):

Գոլերը խփեցին Դելվեկոն (55), Կիսոն (90), Տրեզեգետն (103):
Մրցավարներ Անդրեաս Զիսկ, Լեյո Լինդգրեթ, (երկուսն էլ՝ Շվեդիա), Ենս Լարսոն (Դանիա):
Զուգացվեցին դի Բյաչչոն, Կանավարոն, Տյուրամը:

Վճռական խաղից առաջ զուգակրությունների տակա չէր զգացվում: Մասնագետների մեծ մասը նախադասությունը տալիս էր Ֆրանսիայի հավաքականին, որն ամբողջ առաջնության ընթացքում ավելի համաչափ խաղ էր ցուցադրել: Ի տարբերություն նրա, Իսպանիայի ընտանի կիսաեզրակախում իր ոչ տրավերիչ խաղի տյանառուլ

ցածր համարում ուներ: Բայց թիմերը կարող են այլ խաղ ցուցադրել, եթե հարցը չեմպիոնի կոչմանն է վերաբերում:

Իրոք, Իսպանիայի հավաքականի ֆուտբոլիստները հաճելիորեն զարմացրին առաջին իսկ ռոմբներից անցնելով ակտիվ գործողությունների: Նրանք որոշեցին, որ հաջողության հասնելու լավագույն միջոցը հարձակումն է, եւ այդ սակայն արդարացի էր իրեն: Իսպանացիները կարող էին մրցակցի դարձնել Ֆրանսիայի հավաքականի դարձնել: Ընդամենը մեկ ռոմբ անց հաճիլը բացվեց: Գրոհի աջ եզրում հիանալի խաղացին Տոստին ու Պետտինոն, զնդակը հասցնելով Դելվեկոյին, եւ վերջինս մոտ տարածությունից գրավեց Ֆրանսիայի հավաքականի դարձնել:

Այս խաղում Ֆրանսիայի ընտանի մի տեսակ իր հնարավորություններից ցածր հանդես եկավ: Իր բարձրակարգ խաղը չկարողացավ ցուցադրել թիմի առաջատար Զիդանը: Ավելին էր ստասվում նաեւ Ջորկաեֆից, իսկ Ֆրանսիացիների կազմում ամենակարգիվը երիտասարդ Անրին էր, որն իր սուր անցումներով մեծ տարածություններ էր տյանառուլում իսպանացի դարձնելներից:

Խաղի ընթացքը, իհարկե, չէր զոհացնում Ֆրանսիացիների մարզիչ Ռոսե Լեմերին, եւ նա փոխարինումների միջոցով փորձեց բեկում մտցնել: Եվ հենց փոխարինման մասն ֆուտբոլիստներն էլ վճռեցին խաղի ելը:

Աւելի չեմպիոնների գրոհների ուժը ստասկացավ, Իսպանիայի հավաքականի դարձնելի վստահավոր դարձնելը հաջողում էին իրար, բայց բլում էր, թե Ֆրանսիացիները դարձնելու չեն հասցնի զուլ խփել: Եվ իրոք, այդպես էլ կլինեք, բայց մրցավարը, չգիտես ինչու, ամբողջ 4 ռոմբ ավելացրեց: Եվ ահա, երբ կես ռոմբից մի փոքր ավելի էր մնացել ավարտին, հաճիլը հավասարվեց: Գնդակը փո-

խանցվեց գրոհի ծախ եզրում գնվող Կիսոին, նա մի փոքր առաջացավ եւ սուր անկյան տակ գնդակն ուղարկեց Իսպանիայի հավաքականի դարձնել: Տոլդոն, որն ամբողջ առաջնության ժամանակ եւ, հասկալու կիսաեզրակախի խաղում հրաշալի էր խաղացել, այս անգամ չկարողացավ դարձնել դարձնել:

Քանի որ հիմնական ժամանակը ոչ-ոքի ավարտվեց, նախկինը լրացուցիչ երկու խաղակեսեր՝ 15-ական ռոմբ տեւողությամբ: Հիշեցնենք, որ առաջնությունում գործում էր «ոսկե գուլ» կանոնը, այն էր դարձնել լրացուցիչ ժամանակում տեւում է մինչեւ թիմերից որեւէ մեկի դարձնելի գրավումը:

Պարզ էր, որ հոգեբանական առավելությունն անցել էր Ֆրանսիայի հավաքականի ֆուտբոլիստներին: Դա հաստատեցին լրացուցիչ ռոմբները: Ֆրանսիացիներն ավելի հաճախակի ու սուր էին գրոհում, Բան իսպանացիները: Զգացվում էր, որ վերջիններս են շատ հոգնել, նրանց ուժերը ստասվելու վրա են (կիսաեզրակախի խաղերից հետո իսպանացիները հանգստյան մեկ օր տակաս ունեցան, Բան նրանց մրցակիցները): Հանգստացումը վրա հասավ 103-րդ ռոմբին: Պիրեսը ծախ եզրից գնդակը փոխանցեց Տրեզեգետին, որն էլ փրկության ոչ մի հույս չթողեց Տոլդոյին 2-1: Այսպես ավարտվեց այս սուր, դրամատիկ խաղը: Ֆրանսիացիները ցնծում էին, իսպանացիները ողորմ:

Ֆրանսիայի հավաքականը երկրորդ անգամ նվաճեց աւելի արժանի չեմպիոնի կոչումը: Ընդ որում, առաջին անգամ գործող աւելի արժանի չեմպիոնը դարձավ նաեւ Եվրոպայի չեմպիոն:

Հանդիպումից հետո Ֆրանսիացիներին հանձնվեց գավաթը, բոլոր ֆուտբոլիստները դարձնելսրվեցին ոսկե մեդալներով: Իսպանացիներին բաժին հասան արծաթե մեդալները:

Այստիպով, ավարտվեց ֆուտբոլային խոտորակայն մրցաւարից մեկը, որին 16 հավաքականներ մասնակցեցին: Անցկացված 31 խաղերն ավելի Բան երեք շաբաթ տարւոնակ հաճելի լարվածության մեջ տակեցին բազմամիլիոն ֆուտբոլասերներին: Առաջնության ընթացքը, արդյունքները դեռ երկար կմնարկեն մասնագետները: Եվ դա հասկանալի է, չէ՞ որ նման մրցաւարերը նախանուլ են մարզածելի հետագա զարգացման ուղիները:

Բոլոր եզրակախիչները

1960 թ. ԽՍՀՄ-Հարավսլավիա	2-1
1964 թ. Խոյաճիա-ԽՍՀՄ	2-1
1968 թ. Իսպանիա-Հարավսլավիա	1-1, 2-0
1972 թ. Գերմանիա-ԽՍՀՄ	3-0
1976 թ. Զինոսլոլակիա-Գերմանիա	2-2, 11 մ 5-3
1980 թ. Գերմանիա-Բելգիա	2-1
1984 թ. Ֆրանսիա-Իտալիա	2-0
1988 թ. Դոլանդիա-ԽՍՀՄ	2-0
1992 թ. Դանիա-Գերմանիա	2-0
1996 թ. Գերմանիա-Զինիիա	2-1
2000 թ. Ֆրանսիա-Իսպանիա	2-1

ՖՈՒՏԲՈՒ

Չեմպիոնի երկրորդ դարձնելությունը

Հանրաճանաչ առաջնության բարձրագույն խմբի մրցաւարի 13-րդ տուրում առաջատարը Գյուտինի «Շիրակ», կրեց երկրորդ անընդմեջ դարձնելությունը: Մայրաքաղաքի «Նախի» մարզադաշտում կայացած խաղում նրա մրցակիցը՝ Աւսարակի «Միկան», մոտավորապես հավասար խաղում կարողացավ հասնել 1-0 հաւելով հաղթանակի: Այս լարված, բայց ընդհանուր առմամբ ոչ զբաղիչ դարձնելում անցած հանդիպման միակ գուլը 22-րդ ռոմբին խփեց «Միկայի» ավագ Արախան Խաւանյանը:

Առաջատարի դարձնելությունից հետո չեմպիոնի կոչման համար դարձնել արկեց, Բան որ միավորների նվազագույն տարբերություն է աղյուսակում: Հաղթանակ տարավ նույնտես անեւաբարձր տեղի հավակնող «Աւարաջ»: Արւոյանում կայացած խաղում մրցելով երեւանի մեկ այլ թիմի՝ «Դինամոյի» հետ, «Աւարաջը» վստահ առավելության հասավ 6-1 հաւելով: Հաջողության հասավ նաեւ երեւանի «Կիլիկիան», որը համառ դարձնելում 3-2 հաւելով դարձնելում մասնեց վերջնադարձնելի կաղանի «Լեւոնագործին»: Այս խաղը կայացավ «Հրազդան» կենտրոնական մարզադաշտում: «Չվարթնոց»-«Արախ» խաղում զրանցվեց մարտական ոչ-ոքի 2-2:

Մրցաւարային աղյուսակ

	Խ	Յ	Ո	Գ	Գ	Մ
1. Շիրակ	13	8	3	2	36-7	27
2. Միկա	13	8	2	3	23-10	26
3. Աւարաջ	12	8	1	3	21-10	25
4. Չվարթնոց	13	7	4	2	25-14	25
5. Արախ	11	6	2	3	24-17	20
6. Կիլիկիա	13	4	1	8	20-28	13
7. Դինամո	13	1	1	11	13-41	4
8. Լեւոնագործ	12	1	0	11	13-48	3

ԲԱՏԻՆԸ ՎԱՐՈՒՄ Է ՈՒԱՆՄԿ ԱՎԱԳՅԱՆԸ

Նախորդ համարում տյագրված մրցանակային խաչքառի դասախանները

- Ուղղղահայաց**
2. Որ: 3. Մուլս: 4. Լուար: 5. Սեր: 6. Եռակի: 7. Դալաս: 8. Երուսակի: 11. Մարտյան: 13. Լեւոն: 14. Ալիսա: 15. Օդեր: 16. Վարդ: 17. Աղանա: 18. Պարոս: 24. Ասքա: 25. Գիդար: 26. Այրին: 27. Ալդան: 29. Ար: 31. Աղա: 33. Ժանտայս: 34. Ներոն: 35. Եզնիկ: 37. Ծաւոն: 38. Կորով: 39. Նիկոլային: 41. Իվան: 43. Արոս: 47. Նիգեց: 48. Կորեկ: 52. Եղն: 53. Լսգան: 55. Թուր: 57. Կոխ:

- Հորիզոնական**
1. Մորն: 4. Լաս: 8. Երբ: 9. Լաւոնակա: 10. Թուխ: 12. Ենդա: 15. Օկսակ: 17. Ալոբեր: 19. Լեդի: 20. Մանդ: 21. Նանսի: 22. Ալբայ: 23. Մարդ: 26. Աղան: 28. Կանգաս: 30. Լավասան: 32. Դար: 33. Ժանտայս: 36. Աճական: 40. Զախ: 42. «Նանա»: 44. Նարին: 45. Սերիկ: 46. Իրան: 48. Կորո: 49. Աւնակ: 50. Նիոն: 51. Նովել: 54. Տորք: 56. Դաւսեց: 57. Կորն: 58. Երան: 59. Նուխ:

ՔՐՈՒԶՈՒՄ

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	32	33	34	35
36	37	38	39	40	41	42
43	44	45	46	47	48	49
50	51	52	53	54	55	56
57	58	59	60	61	62	63

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ: 1. Եղարը ըստ ֆրանսուիո: 4. Ա. Բակունցի «Նախընտրած» թոլունը: 8. Ամենալուտ սենյակը, եթե, իհարկե, չխոնարհուցնեն: 10. Ազգային հերոս Անդրանիկի գինվորական ասիճանը: 11. Ասոմի միջուկի «չեզոք» մասնիկը: 12. Լուծվող սուրճերից «կլասիկը»: 13. Ամերիկյան արագավազ հովազ: 15. Երաժշտական ծայրի գծագրական դասերը: 17. Սեծ Հայլ, Փոքր Հայլ, ...: 18. Նույն անվամբ երկու դարձնելություն: 19. Անխոս ակնարկ: 21. Արեւելյան գեներալ: 25. Ժամացույցի բնակիչ թոլուն: 28. Խնոցու «թափոնաճաշ»: 29. Եւ Վիկտորի, եւ Կառնտասի բնակիչը: 30. Ռեալիզմի հետերը: 31. Նրա վիրտուոզները Վիեննայից են: 32. Կոմս, բարոն, օլիմպիական չեմպիոն: 33. Որեւէ բնագավառում առաջին խաղը կատարողը:

ՈՒՂՂԱՅԱՅԱՑ: 1. Երկնից թափվող հաջ: 2. Նա էր դարձնելուարդը «Մասունցի Դավիթը»: 3. Նախկին «Ռոսիա» կինոթատրոնը: 5. Կասանդրային «հաճելի» արական անձնանունը: 6. Պատկանողը դրա «կատարյալ» տեսակն է: 7. 18-րդ դարի այդ փիլիսոփա բանաստեղծի գրչից սարսափում էին Եվրոպայի արհմերը: 9. Մայր, մար, ...: 10. Թախտակ հարստություն: 14. Մաւոնց, Ժամագիր, Ուրբաթագիր, Հմայիլ, ...: 16. Ավստրոսլոնի «ինճագիր»: 17. Հավանության արհաւիրություն համերգատարում, թատրոնում: 19. Ա. Քամուլի համանուն վիդակում առնեսերի «օգնությամբ» տարածվող հիվանդությունը: 20. Կանացի ամենահինը երգեցիկ ծայրը: 22. Հեռուստատեսության, Բարելոնի ...: 23. «Հրացանակիր» հայ գրողը: 24. Այլ կերպ ասած՝ անասված: 25. Վայրի «ճանն»: 26. Այծի «ճուս»: 27. Հանգստավեւուրություն աղախվող արթոնի մաս:

Մրցանակային հաջորդ խաչքառը կտյագրվի «Ազգի» հուլիսի 8-ի համարում: Փորձել լուծել, եւ արժեքավոր մրցանակը Ձերն է:

2000

